

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU
BURSA MİLLETVEKİLİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanı Sn. Ömer Bolat** tarafından Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını için gereğini saygılarımla arz ederim. **04/08/2026**

Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU
Bursa Milletvekili

Ticaret Bakanlığı tarafından **13 Temmuz 2026 tarihinde** yapılan açıklamada, **10 Temmuz 2026 tarihli ve 33307 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı** ile kuru soğan ithalatında uygulanan gümrük vergisinin, soğan hasadının yoğun olarak başlayacağı **31 Ağustos 2026** tarihine kadar geçerli olmak üzere **%49,5'ten %5'e** düşürüldüğü duyurulmuştur. Bakanlık açıklamasında söz konusu düzenlemenin gerekçesi; arz güvenliğinin sağlanması ve tüketicinin kuru soğana daha uygun fiyatla ulaşmasının temin edilmesi olarak ifade edilmiştir. Karar, **11 Temmuz 2026** tarihinde yürürlüğe girmiş olup indirimli gümrük vergisi uygulaması **31 Ağustos 2026** tarihine kadar, toplam **52 gün** süreyle uygulanacaktır. Ancak kararın yürürlüğe girmesinin üzerinden **22 gün** geçmiş olmasına rağmen, **Ticaret Bakanlığı Hal Kayıt Sistemi** verileri ile market ve pazar fiyatları incelendiğinde beklenen fiyat düşüşünün gerçekleşmediği görülmektedir. **Hal Kayıt Sistemi'nde** işlem hacmi en yüksek olan kuru soğan türünün ortalama fiyatları aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir: Gümrük vergisinin indirildiği gün ortalama **26,24 TL/Kg** olan hal fiyatı, sonraki **22 günlük** dönemde ortalama **28,27 TL/Kg** olarak gerçekleşmiştir. Bu süreçte fiyat **20 Temmuz 2026** tarihinde **33,10 TL/Kg** seviyesine kadar yükselmiş, en düşük seviye ise **31 Temmuz 2026'da 23,51 TL/Kg** olmuştur. Dolayısıyla, gümrük vergisi indiriminin hal fiyatlarında beklenen düşüşü sağlamadığı anlaşılmaktadır. Öte yandan ulusal basında yer alan haberlerde, market ve pazarlarda kuru soğanın kilogram fiyatının **50-75 TL** bandında satıldığı belirtilmektedir. Nitekim **Balıkesir'in Kepsut** ilçesinde pazarcı esnafı, geçen yıl **25 TL'ye** satılan kuru soğanın bu yıl **75 TL'ye** yükseldiğini ifade etmiş; artan üretim maliyetleri nedeniyle çiftçinin yeterli ekim yapamadığını, vatandaşın alamadığını, esnafın ise sattığı ürünü aynı maliyetle yerine koyamadığını dile getirmiştir.

Diğer taraftan **29 Temmuz 2026** tarihinde basına yansıyan haberlerde, **İran'dan** gelen kuru soğan yüklü tırlar ile **Özbekistan'dan** gelen kuru soğan sevkiyatlarının yaklaşık **15 gündür Hopa Gümrük Kapısı'nda** beklediği iddia edilmiştir. Söz konusu iddiaların doğru olması hâlinde, sevkiyatların gümrük vergisi indiriminin yürürlüğe girmesinden hemen sonra veya bu indirimin uygulanacağı öngörüsüyle **Türkiye** sınırına yönlendirilmiş olabileceği değerlendirmesini gündeme getirmektedir. Bu durum ise karar **Resmî Gazete 'de** yayımlanmadan önce ithalatçı firmalarla herhangi bir bilgi paylaşımı yapıp yapılmadığı hususunun açıklığa kavuşturulmasını gerekli kılmaktadır.

Bu kapsamda;

SORU 1- Kuru soğan ithalatında uygulanan gümrük vergisinin **%49,5'ten %5'e** düşürülmesi sonucunda, **11 Temmuz 2026** tarihinden önerenin cevaplandığı tarihe kadar kaç ton kuru soğan ithal edilmiştir? İthalat hangi ülkelerden gerçekleştirilmiştir?

SORU 2- Gümrük vergisi indirimi kararının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **Türkiye'ye** fiilen giriş yapan ilk kuru soğan ithalatı hangi tarihte gerçekleşmiştir?

SORU 3- İthal edilen kuru soğanın ortalama birim fiyatı ile gümrükten giriş maliyeti ne kadar olmuştur?

SORU 4- Bakanlığınız, gümrük vergisi indiriminin toptan ve perakende kuru soğan fiyatlarına etkisine ilişkin herhangi bir etki analizi yapmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir?

SORU 5- Hal Kayıt Sistemi verilerine göre, kararın yürürlüğe girdiği **11 Temmuz 2026** tarihinden sonraki dönemde ortalama hal fiyatının **26,24 TL/Kg'dan 28,27 TL/Kg'a** yükselmesinin nedenleri nelerdir?

SORU 6- Bakanlığınız kuru soğan arzında sıkıntı yaşanacağını ve fiyatların yükseleceğini hangi tarihte öngörmüştür? Bu konuda hazırlanmış rapor veya analizler var mıdır?

SORU 7- Amaç arz güvenliğini sağlamak ve tüketici fiyatlarını düşürmek ise, gümrük vergisinin hasat döneminden çok daha önce düşürülmemesinin gerekçesi nedir?

SORU 8- Gümrük vergisi indirimi kararı alınmaya kadar fiyat artışlarını önlemek amacıyla hangi alternatif tedbirler değerlendirilmiş ve uygulanmıştır?

SORU 9- Basına **29 Temmuz 2026** tarihinde yansıyan, **İran ve Özbekistan'dan** gelen kuru soğan sevkiyatlarının yaklaşık **15 gündür Hopa Gümrük Kapısı'nda** beklediği iddiaları doğru mudur?

SORU 10- İddialar doğru ise; bu sevkiyatların **Türkiye'ye** giriş tarihleri, gümrük işlemlerinin tamamlanma tarihleri ve bekleme gerekçeleri nelerdir?

SORU 11- Gümrük vergisi indirimi kararının hazırlanması sürecinde, karar yürürlüğe girmeden önce herhangi bir ithalatçı firma, sektör temsilcisi, birlik veya özel hukuk tüzel kişisiyle bilgi paylaşımı yapılmış mıdır? Yapılmış ise kimlerle ve hangi kapsamda paylaşım yapılmıştır?

SORU 12- Gümrük vergisi indiriminin yürürlüğe girmesinden **beş gün önce** ve **beş gün sonra**, kuru soğan ithalatına ilişkin ön beyan, ön izin, bağlantı veya gümrük işlemi başlatan firma sayısı kaçtır?

SORU 13- Gümrük vergisinin **%49,5'ten %5'e** düşürülmesi nedeniyle **11 Temmuz 2026** tarihinden önerenin cevaplandığı tarihe kadar vazgeçilen toplam gümrük vergisi tutarı ne kadardır?

SORU 14- Gümrük vergisi indirimi nedeniyle oluşan kamu gelir kaybına ilişkin **Bakanlığınız** tarafından bir maliyet-fayda analizi yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir?

Tel: 4206582-4206583

e-posta: yukselselcuk.turkoglu@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 6-kat No: E-611